

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Иван Стоянов Върляков,
катедра „Морфология, физиология и хранене на животните”,
Аграрен факултет, Тракийски университет – Стара Загора
тел. 042-699 460, e-mail: ivanvar@uni-sz.bg

на материалите, представени за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност “Професор” в Катедра „Здравни грижи”, Медицински факултет, Тракийски университет – Стара Загора, обнародван в „Държавен вестник” на 27 декември 2016 година, брой 103, стр. 132

Основанията за написване и представяне на това становище са: заповед №387/24.02.2017 г. на Ректора на Тракийски университет и взетите решения на първо заседание на научното жури от 10.03.2017 год.

В конкурса за професор по научната специалност „Физиология на животните и човека”, професионално направление: 4.3. Биологически науки, област на висше образование: 4. Природни науки, математика и информатика, обявен в Държавен вестник и на сайта на Тракийски университет за нуждите на Медицински факултет, участва единствен кандидат - доц. д-р Валери Цеков Николов, д.м.

1. Кратки биографични данни

Валери Николов е роден през 1954 г. във Видин. Висшето си образование завършва през 1980г. в Медицинска академия – гр. София, специалност медицина. В продължение на четири години след завършване на висшето си образование работи като ординатор в Окръжна болница Видин. След успешно издържан конкурс, през 1984 година е назначен за асистент във Висшия медицински институт – Стара Загора, к-ра „Физиология“ в която работи до 2007 г. След хабилитирането си през 2006 г., в продължение на 4 години (2007-11) е ръководител сектор „Физиология“ на катедра “Физиология и патофизиология“ на Медицински университет – Плевен. След 2 годишен престой в МФ на СУ „Св. Климент Охридски“, от февруари 2013 г. до момента работи в Медицински факултет на Тракийски университет – Ст. Загора.

Участва в конкурс за професор 11 години след първата си хабилитация.

2. Общо описание на представените материали

Доцент Николов се представя в конкурса с всички свои публикации – общо 69. Предмет на оценка, съгласно изискванията на ЗРАС и Правилника за неговото приложение са само научни трудове, които не са оценявани при предходна хабилитация и при получаване на ОНС „доктор”: 38 научни публикации, 1 електронен курс и 2 издания на тестове по физиология.

3. Изпълнение на изискванията на чл.89 от ПРАСТрУ и Количествените критерии за присъждане на научни степени и заемане на академични длъжности в Медицински факултет на ТрУ за медико-биологични науки

Представените документи удовлетворяват законовите изисквания по конкурса - условията на чл.88 от ПРАСТрУ. Те дават необходимата информация за оценка доколко са изпълнени изискванията на критериите, свързани с:

3.1. Учебна дейност

Доцент Николов има повече от 33 години стаж като университетски преподавател. Той представя справки от МУ-Плевен, СУ «Климент Охридски» и МФ на ТрУ, съгласно които средногодишната му натовареност е достатъчна, дори превишаваща препоръчителните критерии на МФ. Изнасял е пълен курс лекции по „Физиология“ пред студенти от специалностите „Медицина“, „Лекарски асистент“, „Медицинска сестра“, „Акушерка“ и „Медицинска рехабилитация и ерготерапия“. Участвал е в разработването на учебните програми, на лекционните курсове, практическите и семинарни занятия. Провеждал е семестриални изпити, участвал е в държавни изпитни комисии, в състави на жури за избор на асистенти и докторанти.

Доказва се като отговорен университетски преподавател с участието в написването на общо 3 учебни помагала. В настоящия конкурс участва с 1 учебно помагало „Тестове по физиология за студенти по медицина“ и 1 електронен курс: „Старост и деменция“.

Като ръководител на 2-ма специализанти по физиология, а в момента като консултант на докторант, доц. Николов се стреми да предава опита си и да развива научните си постижения в бъдеще.

3.2. Научно-изследователска дейност

Сферата на изследователска активност на доц. Николов е в следните направления: хормонален контрол на хомеостазата; експериментално–морфологични, методични и клинични аспекти на еритропоетинвата секреция и действие; хормонални и психологични аспекти на женското репродуктивно здраве; физиологични, психологични и клинично-фармакологични аспекти на болката.

Общата научна продукция (по данни на кандидата) е 69 научни труда, от които 65 научни статии. На 28 от тях е водещ автор. След първа хабилитация доц. Николов има 34 научни статии, като 4 са в списания с импакт фактор – *Procedia Social and Behavioral Sciences* и *Psycho-oncology*. На 2 статии доц. Николов е водещ автор. Общият импакт фактор на публикациите е 21.231.

Цитиранията на публикациите с автор и съавтор доцент Николов са 27, от които 9 в списания с общ импакт фактор 28,682.

Кандидатът в конкурса представя доказателства за участие в 6 институционални и 2 университетски проекта (за периода след първа хабилитация). За целия период на кариерата си като учен участва в над 70 научни форуми, 9 от които в чужбина, с доклад или постер.

Член е на: БЛС, Съюз на учените в България, Научно дружество по физиология и патофизиология, Българска асоциация по менопауза.

Изложените факти дават основание да се направи аргументираното заключение, че доц. Николов има широка перспектива да се развива, за да стане разпознаваем учен в областта на физиологията, популяризиращ резултатите от изследванията си. В представените публикации е видно участието и личният му принос.

4. Приноси, в т.ч. лични приноси на кандидата

Доцент Николов представя в документацията по конкурса справка с 34 приноси, обособени в 8 направления. Спирам се на следните, които имат отношение към научната му продукция след първа хабилитация:

1. Физиология и психофизиология на болката. Експериментални и клинични аспекти.
2. Роля на естрогените като нервно-психични модулатори.
3. Ендокриннообусловени нарушения и женско репродуктивно здраве.
4. Експериментално–методично направление.
5. Стрес и психично здраве.

Приемам формулираните научни приноси като правдиви и произтичащи от резултатите на проведените научни експерименти.

Като най-интересни и в много отношения новаторски са направените проучвания върху болката като стресов фактор и влиянието ѝ върху поведението, както при животни, така и при хора:

- За първи път у нас е въведена и разработена методиката за експериментално проучване на болката у хора чрез прилагане на студов пресорен тест и промените в кардиоваскуларния отговор, който се подобрява при активноспортуващи в сравнение с неспортуващите.
- Установените резултати, че затлъстяването корелира с понижена чувствителност към експериментално предизвиканата болка, но и с повече симптоми на стрес при жените правилно се характеризира като основание за дискусия за ролята на междинни променливи, каквито могат да бъдат половите хормони.
- В поредица от изследвания е проучвана ролята на естрогените като модулатори на болковата сетивност. Като принос може да се характеризира установената връзка между понижените естрогенови нива, характеристиката на болката и последиците ѝ върху психосоциалното функциониране на жената, особено за жени в пери- и постменопауза.

Съществен е приноса от изследванията, с които се установява ролята на студовия стрес върху поведението.

Като особено полезни и заслужаващи положителна оценка са проучванията на доц. Николов с научно-приложен характер, както и факта, че те доминират, а това има пряк ефект върху клиничната практика.

Последно, но не и по важност, е използването от доц. Николов на нови изследователски методи и осъвременяването на методологията за провеждане на занятия по физиология и оценяване на студентите по медицина.

5. Критични бележки

Категоричното ми мнение е, че трудовете му не са постигнали достатъчна популярност и цитируемост. Пожелавам му да развие капацитета си на изследовател и учен, в това число и като ръководител на изследователски екип и/или млади учени. Добре би било да реализира потенциала си и да се включи в авторски колектив за написване на учебник или друго авторитетно учебно помагало.

6. Заключение

Оценявам доц. Николов като утвърдил се университетски преподавател. Считам, че представените от него доказателства удовлетворяват в голяма степен общите изисквания на ЗРАС и препоръчителните критерии на МФ при ТрУ за заемане на академичната длъжност "професор". Имайки предвид, че в съответствие с духа на закона оценката е комплексна, въпреки някои констатирани слабости и непълноти в представения доказателствен материал, изразявам положителното си становище и предлагам на уважаемите членове на научното жури и на Факултетния съвет на МФ при ТрУ **доц. д-р Валери Цеков Николов** да бъде избран на академична длъжност "**Професор**" по научна специалност "Физиология на животните и човека" за нуждите на Медицински факултет, Тракийски университет – Стара Загора.

25 април 2017 год.
гр. Стара Загора

Изготвил становището:.....
проф. д-р Иван Върляков